

Maciej Zięba
42-200 Częstochowa

[redacted]

[redacted]

KANCELARIA URZĘDU MIASTA CZĘSTOCHOWY WPLYNĘŁO	
09. 09. 2013	
nr. 198368	
l. zał.	podpis

W Zep.

Pan Mirosław Soborak

Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy

Ul. Śląska 11/13, 42-202 Częstochowa

Częstochowa, 09-09-2013 r.

Dotyczy: opinii w sprawie znak OŚR-I.6220.64.2012

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 19-08-2013 r. w załączeniu przekazuję dwa egzemplarze opinii w sprawie rozbudowy instalacji do przetwarzania odpadów o część do biologicznego przetwarzania w ramach zakładu REMONDIS sp. z o. o. przy ul. Wielkopiecowej 16 w Częstochowie, sporządzonej zgodnie z umową CRU/2749/2013.

mgr inż. Maciej Zięba

Biegły- nr uprawnień 229 z dnia 18.04.2000 r.

Kopia: a/a

ORYGINAL / KOPIA*

Częstochowa 09.09.2013

Nazwisko: ZIĘBA		Imię: Maciej	
PESEL: [REDACTED]		NIP: [REDACTED]	
Pierwszy Urząd Skarbowy w Częstochowie ulica Rolnicza nr 33			
Miejsce zamieszkania:			
Województwo: Śląskie		Powiat: m. Częstochowa	
Gmina:		Ulica: [REDACTED]	
Numer domu: [REDACTED]		Numer lokalu: -	
Miejscowość: Częstochowa		Kod pocztowy: 42-200	Pocza: Częstochowa

RACHUNEK Nr 2/2013

dla Urzędu Miasta w Częstochowie
ul. Śląska 11/13 42-200 Częstochowa

za sporządzenie opinii biegłego

Za wydanie opinii w sprawie znak OŚR-L6220.64.2012 dot. rozbudowy instalacji do przetwarzania odpadów o część do biologicznego przetwarzania w ramach zakładu REMONDIS sp. z o.o. w Częstochowie, wykonanej na podstawie umowy nr CRU/2749/2013 proszę o wypłacenie kwoty: **3500 zł (słownie trzy tysiące pięćset złotych)**

Należność proszę przesłać na rachunek bankowy [REDACTED]

.....
podpis

Sprawa znak OŚR-I.6220.64.2012

Opinia biegłego

w sprawie rozbudowy instalacji do przetwarzania odpadów o część do biologicznego przetwarzania w ramach zakładu REMONDIS sp. z o. o. przy ul. Wielkopiecowej 16 w Częstochowie

W związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie instalacji przetwarzania odpadów o część do biologicznego przetwarzania w ramach zakładu REMONDIS sp. z o. o. przy ul. Wielkopiecowej 16 w Częstochowie Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy pismem z dnia 19 sierpnia 2013 r. znak OŚR-I.6220.64.2012 zwrócił się o sporządzenie opinii w ww. sprawie.

Niniejszą opinię sporządzono w oparciu o:

1. akta sprawy znak OŚR-I.6220.64.2012 udostępnione przez Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miasta w Częstochowie w dniu 19 sierpnia 2013 r.
2. raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie instalacji przetwarzania odpadów o część do biologicznego przetwarzania w ramach zakładu REMONDIS sp. z o. o. przy ul. Wielkopiecowej 16 opracowany przez Zakład Usług Technicznych ZUT SC Bożena i Waldemar Szleper w Częstochowie we wrześniu 2012 r.
3. obowiązujący stan prawny tj.:
 1. ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008 r Nr 25, poz. 150- z późniejszymi zmianami) i przepisy wykonawcze do tej ustawy;
 2. obowiązującą do dnia 22 stycznia 2013 r. ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2010 r Nr 185, poz. 1243- z późniejszymi zmianami) wraz z przepisami wykonawczymi;
 3. obowiązującą od dnia 23 stycznia 2013 r. ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. Uz 2013 r., poz. 21);

4. ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr. 199 poz. 1227 z późn. zmianami);
5. ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 145) wraz z przepisami wykonawczymi.

Postanowieniem z dnia 11.07.2012 r. Prezydent Miasta Częstochowy nałożył obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie instalacji przetwarzania odpadów o część do biologicznego przetwarzania w ramach zakładu REMONDIS sp. z o. o. przy ul. Wielkopiecowej 16 w Częstochowie oraz sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko w pełnym zakresie zgodnym z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W dniu 13.09.2012 r. inwestor tj. REMONDIS Sp. z o.o. Oddział w Częstochowie przedłożył w Urzędzie Miasta w Częstochowie „raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie instalacji przetwarzania odpadów o część do biologicznego przetwarzania w ramach zakładu REMONDIS sp. z o. o. przy ul. Wielkopiecowej 16 w Częstochowie” sporządzony przez Zakład Usług Technicznych ZUT SC Bożena i Waldemar Szeper w Częstochowie.

W oparciu o ww. „raport” oraz pismo inwestora z dnia 5.11.2012 r. (zatytułowane „uzupełnienia do raportu” Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach postanowieniem z dnia 30.11.2012 r. znak WOOS.4242.171.2012.WW.2 uzgodnił realizację przedsięwzięcia.

Opinię sanitarną wydał Państwowy Inspektor Sanitarny w Częstochowie pismo z dnia 9.10.2012 r. znak NS/NZ.523-75/12.

Z analizy akt sprawy wynika, że organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej wzywał kilkakrotnie inwestora do złożenia wyjaśnień (uzupełnień) do raportu w związku „z istotną wadą merytoryczną” tj. niezgodnością procesu technologicznego z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1052).

W odpowiedzi na te wezwania inwestor w pismach z dnia 04.01.2013r., 04.02.2013 r. oraz

06.03.2013 r. deklarował zmiany procesu technologicznego w celu zachowania wymagań cyt. wyżej rozporządzenia nie wprowadzając jednak żadnych zmian do treści „raportu” w formie poprawek lub aneksu. Z akt sprawy nie wynika, że składane wyjaśnienia, uzupełnienia i zmiany były konsultowane i akceptowane przez autorów „raportu”.

Pismem z dnia 2 kwietnia 2013 r. Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy wezwał inwestora do złożenia raportu uwzględniającego zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku..., m.in. wszystkie cechy charakterystyczne procesów technologicznych, wszystkich przewidywanych rodzajów i ilości zanieczyszczeń wynikających z funkcjonowania instalacji. Inwestor nie uczynił zadość wezwaniu i nie przedłożył aktualizacji raportu przekazanego do U.M. we wrześniu 2012 r.

Odpowiadając na pytanie zawarte w piśmie Zastępcy Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 19 sierpnia 2013r:

„Czy opisany w złożonym raporcie przebieg procesów technologicznych mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych jest tożsamy z procesem przedstawionym w pismach z dnia 4 stycznia, 4 lutego i 6 marca 2013r”

należy stwierdzić, że opis procesów technologicznych jest niespójny i niejasny, a mianowicie:

1. dane dotyczące rodzajów i ilości przyjmowanych i wytwarzanych odpadów są nieściśle i rozbieżne:

- w tabeli 25 raportu podano, że ilość odpadów niebezpiecznych powstających w sortowni wynosi 49,02 Mg/rok oraz odpadów innych niż niebezpieczne 54448,08 Mg/rok, w tym odpadów o kodzie 19 05 03- tj. „Kompost nieodpowiadający wymaganiom (nie nadający się do wykorzystania), w ilości 8000 Mg/rok. Sortownia nie może być źródłem wytwarzania odpadów kod 19 05 03, ponieważ służy do mechanicznego, ewentualnie ręcznego rozdziału- segregacji odpadów. W sortowni nie zachodzą procesy biologicznego przetwarzania odpadów.

Ilość odpadów powstających w kompostowni określono łącznie na 25400 Mg/rok.

Powyższe liczby są niezgodne z danymi na stronach 21 i 116 raportu, gdzie podano prognozowaną ilość odpadów niebezpiecznych 3,8 Mg/rok oraz odpadów innych niż niebezpieczne 90000 Mg/rok;

- w tabeli 27 ilość odpadów przewidzianych do odzysku w procesie sortowania wynosi 54300 Mg/rok, a w procesie kompostowania (tabela 28) - 25000 Mg/rok. Do procesu

kompostowania przyjmowane będą odpady o kodzie 19 12 12 w ilości 20000 Mg/rok podczas gdy wg. tabeli 25 wytwarzanych będzie w sortowni jedynie 10000 Mg/rok (w raporcie nie podano skąd pochodzą pozostałe 10000 Mg/rok);

- brak jest pełnego bilansu przetwarzanych odpadów;
- nie podano parametrów jakościowych odpadów do biologicznego przetwarzania- m.in.:
 - zawartości substancji organicznych,
 - wilgotności,
 - zawartości składników biogennych (NPK),
 - zawartości metali ciężkich, stopnia rozdrobnienia itp.,

2. W Raporcie... oraz pismach wyjaśniających brak jest bilansu potwierdzającego, czy posiadany „boks lub boksy czasowego składowania kompostu, stabilizatu i odpadów po kompostowaniu”, będą wystarczające do zmagazynowania odpadów po procesie kompostowania. Tunele do biologicznego przetwarzania posiadają według danych z raportu objętość 375 m³ każdy. Kompostownia wyposażona będzie w 12 tuneli, stąd objętość powstałego materiału może wynieść w pewnym momencie nawet 4500 m³. Na planie sytuacyjnym nie podano lokalizacji boksów do magazynowania kompostu, stabilizatu i odpadów po procesie kompostowania.

W raporcie brak jest informacji odnośnie czasu magazynowania odpadów powstałych w procesie kompostowania (czy zapewniony zostanie- z uwagi na znaczne ilości odpadów przewidzianych do wytworzenia w procesie biologicznego przetwarzania, bieżący odbiór odpadów przez upoważnionych odbiorców).

3. W piśmie z dnia 06.03.2013 wnioskodawca deklaruje, że w trakcie jednego cyklu będzie 2-3 krotnie przewoził (przerzucał odpady z jednego tunelu do drugiego) co stanowi istotną zmianę nie uwzględnioną w raporcie.

Przyjmując, że czas przeładunku wynosić będzie 1,5 dnia roboczego w systemie dwuzmianowym czas pracy ładowarek wynosilby:

$1,5 * 5$ (załadunek + 3 przeładunki (przerzucania)+ wyladunek) *11 tuneli *13 cykli = 1072 dni/rok. Wymagałaby to pracy przynajmniej trzech lub czterech ładowarek, podczas gdy w raporcie przyjęto pracę jednej ładowarki.

Wspomniane powyżej 13 cykli wynika z przeliczenia, iż założony w raporcie łączny czas jednego cyklu kompostowania wynosi będzie 4 tygodnie.

Odpowiadając na pytanie 2 „Czy proces technologiczny mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych jest zgodny z wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r.” należy uznać, że istnieją uzasadnione przesłanki do stwierdzenia, że technologia opisana w złożonym raporcie oraz w pismach z dnia 4 stycznia, 4 lutego i 6 marca 2013 r. nie będzie spełniać warunków określonych w cytowanym rozporządzeniu, a mianowicie:

1. Skrócony został okres biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych w kompostowni, w stosunku do czasu przewidzianego w ww. rozporządzeniu.

Z raportu... (str. 11- wers 2 od dołu- „*Biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych i zebranych selektywnie bioodpadów- stan projektowany*”) wynika, że proces biologicznego kompostowania odpadów w warunkach tlenowych (przy napowietrzaniu w tunelach) trwać będzie od 10- 14 dni. Następnie przez okres kolejnych 10- 14 dni, ma odbywać się w tych tunelach, (...) „*proces dojrzewania i dosuszania materiału*”. Z raportu... wynika zatem, że łączny czas biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych, odbywał się będzie w kompostowni eksploatowanej przez REMONDIS, przez okres do 28 dni. Odliczając czas załadunku, przeładunku i wyładunku (7,5 dnia) jeden cykl kompostowania trwać będzie maksymalnie ok. 3 tygodnie.

Z § 4 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11.09.2012 r „*w sprawie mechaniczno- biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych*” wynika, że procesy biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych, odpady winny być przetwarzane z przerzucaniem, przez okres 8 + 12 tygodni (z rozporządzenia tego wynika, że przerzucanie odpadów jest obligatoryjne przez cały czas trwania procesu biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych). Dopuszczone jest w tym rozporządzeniu (§ 4, ust. 2, pkt 3), by łączny czas biologicznego przetwarzania odpadów został skrócony (lub wydłużony), pod warunkiem uzyskania parametrów określonych w § 6 ust. 1 tego rozporządzenia).

Inwestor nie podał na jakiej podstawie założył „*a priori*” skrócenie wymaganego czasu trwania procesu o 60-75 %.

2. W raporcie... (str. 12, wers 5 od dołu) podano: „*Przyjęty roczny tonaż trafiający do kompostowni- 25 tys. t. (...), redukcja masy w fazie dojrzewania kompostu: 20%, roczny tonaż po procesie kompostowania: max. 20 tys./rok*”, a na str. 13 „*strata masy w procesie to około 20-25%*”.

Ww. dane liczbowe, nie znajdują pokrycia z danymi zawartymi w punkcie 11.3.2 Raportu „*Odpany powstające na etapie eksploatacji przedsięwzięcia*” - tj. tabeli nr 25- „KOMPOSTOWNIA” (strona 84). Z tabeli tej wynika, że proces kompostowania będzie źródłem wytworzenia łącznie 25400 Mg/rok odpadów o kodach: 19 05 01, 19 05 03 oraz 19 05 99 (odpady kod 16 02 13* ujęte w tabeli nie podlegają wliczeniu, gdyż nie pochodzą z kompostowania), podczas gdy do kompostowania zostanie użyte 25 000 Mg odpadów/rok (tabela 28 str. 97). Nie zrozumiały jest więc zapis w ostatnim akapicie na str. 88 raportu cyt.: „...*podczas procesów tlenowych przemian material traci około 20-25% swej pierwotnej masy*”.

Biorąc pod uwagę, że w procesie kompostowania powstawać będzie jeszcze pewna ilość pełnowartościowego kompostu liczby podane w cyt. tabelach wykazują, że w procesie technologicznym nie występuje ubytek masy odpadów, a wręcz jej przyrost. Pisma uzupełniające z dnia: 4 stycznia, 6 stycznia oraz 6 marca 2013r- przedłożone do Urzędu Miasta, nie zawierają wyjaśnień w tej sprawie.

3. Z tabeli nr 25- „KOMPOSTOWNIA” (strona 84) wynika, że odpadami przewidzianymi do wytworzenia w procesie kompostowania, będą:
- nieprzekompostowane frakcje odpadów komunalnych i podobnych 19 05 01 w ilości 5000 Mg/rok;
 - kompost nie odpowiadający wymaganiom 19 05 03 w ilości 20000 Mg/rok;
 - odpad o kodzie 19 05 99 (stabilizat?) w ilości 400 Mg/rok.

Tabela nie została skorygowana w dalszej korespondencji, co może sugerować, że w wyniku procesu kompostowania powstawać będzie głównie odpad o kodzie 19 05 03 nie spełniający wymagań określonych dla stabilizatu.

Jest to zatem kolejny dowód na niezgodność procesu technologicznego z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem (§ 5, ust. 5), odpady uzyskane w procesie biologicznego przetwarzania, spełniające wymogi określone w § 6, ust. 1 tego rozporządzenia, dopiero po przesianiu na sicie o prześwicie oczek o wielkości do 20 mm mogą być stosowane do odzysku jako odpady o kodzie 19 05 03. W raporcie wskazano, że po procesie kompostowania odpadów tego rodzaju będzie 20 000 Mg/rok, jednak w przyjętej technologii nie przewiduje się przesiewania stabilizatu. W piśmie wyjaśniającym z dnia 04.02.2013r (pkt 1) wskazano, że odpady kod 19 05 03

(kompost nieodpowiadający wymaganiom) zostaną sklasyfikowane jako odpady kod 19 05 99 (inne niewymienione odpady- pozostałości po biologicznych procesach przetwarzania). Według ww. rozporządzenia jest to stabilizat spełniający wymagania § 6, ust. 1, co jest rozbieżne z danymi zawartymi w tabeli nr 25.

4. Zarówno w raporcie... jak i w kolejnych pismach wyjaśniających brak konkretnych (szczegółowych) danych, jak oraz z jaką częstotliwością ustalane będą parametry określone w § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Nie podano również informacji na temat sposobu sprawdzania wymagań stawianych nawozom organicznym, określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18.06.2008 r. „w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu” (Dz.U. nr 119, poz. 765- z późniejszymi zmianami).

Raport na str. 12 zawiera jedynie stwierdzenie, że „w procesie kompostowania odpadów zielonych oraz odpadów organicznych przemysłu zostanie uzyskany kompost spełniający wymogi jakościowe stawiane nawozom organicznym.”,

Nie określono jak będzie dokonywana ocena dojrzałości kompostu i sprawdzany stopień stabilizacji.

Na stronie 113 raportu (wers 1 od dołu) zapisano, że „operator instalacji, na podstawie krzywej temperatury ocenia moment zakończenia procesu”.

Z § 6 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11.09.2012r „w sprawie mechaniczno- biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych” wynika, że

„Proces biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w warunkach tlenowych, powinien być prowadzony w taki sposób, aby uzyskany stabilizat spełniał następujące wymagania:

- 1) straty prażenia stabilizatu były mniejsze niż 35 % suchej masy, a zawartość węgla organicznego była mniejsza niż 20 % suchej masy lub
- 2) ubytek masy organicznej w stabilizacie w stosunku do masy organicznej w odpadach mierzony stratą prażenia lub zawartością węgla organicznego był większy niż 40 %, lub
- 3) wartość AT_4 była mniejsza niż 10 mg O_2/g suchej masy.

Z powyższego wynika, że o zakończeniu procesu biologicznego przetwarzania odpadów nie może stanowić ocena operatora na podstawie krzywej temperatury, lecz- zgodnie z § 7

tego rozporządzenia badania laboratoryjne (jak również pobór próbek do badań) powinny być wykonane przez laboratorium akredytowane lub posiadające certyfikat wdrożonego systemu jakości w zakresie badania parametrów określonych w rozporządzeniu.

W myśl rozporządzenia rocznie winno być pobranych i przebadanych max. do 12 próbek (po jednej w każdym miesiącu).

Na str. 12 podano „*po zakończeniu procesu biologicznej stabilizacji z poszczególnych partii materiału będą pobierane próbki do badań*” nie określono jednak dalszego sposobu postępowania w przypadku negatywnego wyniku badania.

5. W Raporcie... (str. 9, wers 8 i 12 od góry oraz str. 94) wskazane jest, że w wyniku mechanicznego przetwarzania odpadów wytwarzane będą odpady podsitowe- kod 19 12 09- minerały np. piasek, kamienie (frakcja od 0 ÷ 10 mm) oraz odpady nadsitowe kod 19 05 03 – kompost nieodpowiadający wymaganiom (frakcja > 10 mm).
Zgodnie z ww. rozporządzeniem, w procesie mechanicznego przetwarzania odpadów nie przewiduje się wytwarzania odpadów o kodach 19 12 09 oraz 19 05 03.

Odnosząc się do zapytania 3 „Czy proces technologiczny mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oddziałuje na środowisko w sposób inny (dodatkowe oddziaływania) niż wskazany w raporcie” zgłaszam następujące uwagi dot. opisu oddziaływań na poszczególne komponenty:

1. Oddziaływanie na środowisko w zakresie zanieczyszczenia powietrza

Nie dokonano w sposób należyty oceny w zakresie emisji odorów i powodowanych nią uciążliwości. Odory powodują negatywne skutki, są często klasyfikowane jako zanieczyszczenia; w Europie oraz na świecie podlegają regulacjom prawnym. Odory mogą wywoływać wiele negatywnych skutków w tym, m.in.:

- a) pogorszenie jakości środowiska naturalnego,
- b) szkody w mieniu lub świecie roślin i życia zwierząt,
- c) dyskomfort;
- d) pogorszenie bezpieczeństwa i jakości życia,
- e) utratę możliwości normalnego użytkowania nieruchomości,
- f) zakłócenia normalnego prowadzenia działalności gospodarczej.

Wysokie poziomy odorantów (szczególnie w okresach wysokich temperatur) mogą również powodować ostre objawy toksykologiczne i wyzwalanie mechanizmów związanych z reakcją organizmu na zapach.

W tabeli nr 1 „Wartości emisji maksymalnej dla instalacji sortowni” nie uwzględniono substancji złowonnych z procesu dostarczania, czasowego magazynowania i sortowania zmieszanych odpadów komunalnych. Jednocześnie poniżej umieszczono zapis potwierdzający, iż takie substancje będą powstawały i w celu zmniejszenia uciążliwego zapachu, na wentylatorach wyciągowych z hali sortowni zostaną zamontowane filtry z węgla aktywnego neutralizujące nieprzyjemne zapachy.

W Raporcie nie uwzględniono oddziaływania na środowisko substancji złowonnych z procesu technologicznego 2 -3 krotnego przerzucania kompostowanego materiału. W celu hermetyzacji tego procesu Inwestor zamierza zabudować część przyległą do tuneli kompostowych. W pismach uzupełniających z dnia 04.02.2013 roku oraz 06.03.2013 roku Inwestor nie określił emisji z w/w procesu, nie wskazał również urządzeń zabezpieczających przed nadmierną emisją substancji złowonnych. Należy nadmienić, iż w procesie przerzucania kompostowanego materiału w I fazie kompostowania będzie występowała silna emisja amoniaku, większa niż stężenie amoniaku w tunelach kompostowania. Dodatkowo operacja ta będzie również źródłem emisji siarkowodoru.

Raport nie uwzględnia również emisji substancji złowonnych emitowanych bezpośrednio do powietrza podczas procesu ładowania tuneli kompostowych materiałem z sortowni zmieszanych odpadów komunalnych. Ta emisja będzie znacząco zwiększać uciążliwości odorowe, ze względu na brak urządzeń ją ograniczających.

W tabeli nr 2 „Wartości emisji maksymalnej dla instalacji kompostowni” maksymalna emisja amoniaku z procesu kompostowania w ilości 0,176 kg/godz. jest wątpliwa (zbyt niska) przy przyjętych założeniach stężenia amoniaku w tunelach na poziomie $6,1 \text{ mg/m}^3$, wentylatora wyciągowego o wydajności $8\,000 \text{ m}^3/\text{godz.}$, 12 sztuk tuneli – reaktorów oraz skuteczności biofiltra na poziomie 70%. (wg danych literaturowych stężenia amoniaku mogą być wyższe). Podana w tabeli 9 koncentracja pyłu PM10 w tunelu - 2 mg/m^3 jest niezgodna z poprzedzającym ją zapisem „wartości graniczne pyłu w powietrzu odprowadzanym z biofiltra do 2 mg/m^3 ”, a zatem emisja z biofiltra winna wynosić 0,192 kg/h, a nie jak podano 0,058 kg/h.

W opracowaniu uwzględnione jedynie 2 substancje emitowane w procesie kompostowania (amoniak i siarkowodór). Nie uwzględniono innych identyfikowanych w odgazach substancji, dla których określono wartości odniesienia jak np. aceton, octan etylu, octan metylu, butanon, toluen, styren. Wg niektórych publikacji ilość zidentyfikowanych związków w odgazach dochodzi nawet do 450 (w tym 100 aktywnych zapachowo).

Do analizy przyjęto podany przez WIOŚ stan jakości powietrza określony dla terenu ul. Armii Krajowej i ul. Baczyńskiego. Ze względu na teren na którym ma być zlokalizowana inwestycja – teren przemysłowy, na którym zlokalizowane są zakłady przemysłowe (Koksownia Częstochowa Nowa sp. z o.o., ZE ELSEN S.A., ISD Huta Częstochowa sp. z o.o.) emitujące do środowiska różne substancje (w tym substancji analizowane w raporcie), należałoby przyjąć stan jakości powietrza aktualny dla rozpatrywanego terenu.

W podpisie tabeli 19 podano „dla wszystkich analizowanych substancji został spełniony warunek $S_{mm} \leq D_1$ ”, co pozostaje w sprzeczności z wartościami zawartymi w tabeli. Dla pyłu PM10, dwutlenku azotu amoniaku i siarkowodoru S_{mm} przekracza wartość D_1 .

2. Oddziaływania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej – rozdział 11.4.3.

Zużycie wody na potrzeby socjalno-bytowe zostało zaniżone. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody (Dz. U. z 2002 r. Nr 8 poz. 70) przy pracach szczególnie brudzących norma zużycia wynosi $90 \text{ dm}^3/\text{pracownika}$.

W bilansie wody i ścieków nie uwzględniono mycia pojazdów, w tym stanowiska do mycia kół samochodowych.

Nie podano składu chemicznego ścieków przemysłowych (odcieków z kompostowni i kondensatu wydzielanego z powietrza odlotowego). Nie przytoczono również badań z innych eksploatowanych przez firmę REMONDIS kompostowni.

Wg. danych literaturowych niektóre wskaźniki zanieczyszczeń odcieków z kompostowni mogą osiągać wysokie wartości np.

azot amonowy: $70 \div 875 \text{ mgN/dm}^3$ (odpady komunalne zmieszane);
 $100 \div 633 \text{ mgN/dm}^3$ (bioodpady i odpady zielone);

siarczyn	468÷7372 mg/dm ³ (odpady komunalne zmieszane);
ołów	0,131÷3,127 mg/dm ³ (odpady komunalne zmieszane);
miedź	0,057÷1,574 mg/dm ³ (odpady komunalne zmieszane);
chrom (VI)	0,298÷1,201 mg/dm ³ (odpady komunalne zmieszane); 0,050÷0,360 mgN/dm ³ (bioodpady i odpady zielone).

Wartości dopuszczalne określone w rozporządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. z 2006 r. Nr.136 poz. 964) wynoszą odpowiednio:

azot amonowy:	100 mgN/dm ³ lub 200 mgN/dm ³ ;
siarczyn	500 mg/dm ³ ;
ołów	1 mg/dm ³ ;
miedź	1 mg/dm ³ ;
chrom (VI)	0,2 mg/dm ³ .

Istnieje zatem niebezpieczeństwo niedotrzymania wartości dopuszczalnych określonych w ww. rozporządzeniu. Inwestor nie przewidział budowy urządzeń podczyszczających.

Wg. informacji uzyskanej z Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego obecnie nie ma możliwości przyjęcia ścieków i odcieków do istniejącego układu sieci na terenie ZE ELSEN SA.

W Raporcie... brak danych o wymogu posiadania pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego- tj. odcieków po biologicznym przetwarzaniu (odnośnie art. 122, ust. 10 ustawy z dnia 18.07.2001r „Prawo wodne).

3. Oddziaływanie na wody podziemne

Nie zamieszczono analizy zagrożeń wód podziemnych związanych z lokalizacją instalacji przetwarzania odpadów. Przedmiotowa instalacja lokalizowana jest obszarze spływu wód podziemnych do ujęcia „Mirów” (OSW), oraz w bezpośrednim sąsiedztwie strefy ochrony pośredniej ujęcia, ustanowionej rozporządzeniem Dyrektora RZGW w Poznaniu z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej wielootworowego ujęcia wody

podziemnej Srocko-Olsztyn (Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego Nr 113 poz.1818 z dnia 21 czerwca 2010 r.).

GZWP 326 jest zbiornikiem „otwartym” zasilanym w znacznej mierze przez wychodnie jury górnej. Przy niewielkich nawet punktowych ogniskach skażeń, najmniejsze zanieczyszczenie może być przyczyną degradacji wód podziemnych.

Rozdział 3.4 zatytułowany *Warunki hydrologiczne*, a opisujący warunki hydrogeologiczne nie zawiera żadnych danych liczbowych dot. jakości wód podziemnych ujęcia Mirów.

Wg informacji uzyskanej z Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego o adwekcji zanieczyszczeń z terenów przemysłowych, istniejących w sąsiedztwie lokalizowanej kompostowni, świadczy wysoka zawartość w większości studni ujęcia Mirów amoniaku i cyjanków. (np. w studniach nr 17 i 18 stężenie jonu amonowego w wynosiło 2,15 mg/dm³ i 1,71 mg/dm³ co stanowi znaczne przekroczenie wartości dopuszczalnej wynoszącej 0,5 mg/dm³, określonej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417) ze zmianą z dnia 20 kwietnia 2010 r. (Dz.U. z 2010 r. Nr 72, poz. 466)).

Procesy prowadzone na terenie zakładu przetwarzania odpadów nie są ściśle zamknięte i szczelne nie można zatem wykluczyć możliwości realnego lub potencjalnego zagrożenia dla wód podziemnych.

Kompostownia jest przedsięwzięciem mogącym przyczynić się do dalszej degradacji warstwy wodonośnej GZWP 326 w wyniku zwiększenia ilości zanieczyszczeń infiltrujących do wód podziemnych, zarówno w sposób bezpośredni jak i pośredni – w wyniku zanieczyszczenia atmosfery gazami.

4. Oddziaływanie hałasu

W rozdziale 11.2. *Emitowanie hałasu* stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w tabeli nr 21 charakterystyka źródeł dźwięku dane dotyczące urządzeń są niezgodne z danymi technicznymi wyposażenia sortowni str. 95 np. :
 - w tabeli podano silnik mobilnego urządzenia SM 620E Profi moc - 38,5 kW,
 - a na str. 95 silnik SM 620 E - 55 kW i silnik SM 620 Profi – 68 kW,
 - w tabeli podano silnik prasy kanałowej MK 2500 3 szt. – moc 5,5 kW, a na str. 95 prasa kanałowa KONTI-275D moc 75 kW,

co nasuwa wątpliwości, czy do analizy akustycznej przyjęto urządzenia faktycznie zainstalowane w sortowni;

- jako ruchome źródło hałasu przy tunelach kompostowych przyjęto 1 ładowarkę podczas gdy, jak wykazano poprzednio, dla zapewnienia załadunku i wyładunku oraz przetrzucania materiału niezbędna będzie praca co najmniej trzech ładowarek;
- do źródeł punktowych w kompostowni zaliczono 12 wentylatorów zainstalowanych przy poszczególnych tunelach o łącznej wydajności 96000 m³/h oraz 1 wentylator tłoczący powietrze do biofiltra o wydajności 40000 m³/h – stąd można wnioskować, że nie całe powietrze procesowe będzie kierowane na biofiltr;
- w obliczeniach pominięto wpływ na klimat akustyczny innych źródeł znajdujących się w pobliżu zakładu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, co może mieć istotny wpływ na ocenę oddziaływania akustycznego rozpatrywanej instalacji,
- nie uwzględniono obiektów zamieszkania zbiorowego znajdujących się na terenie dawnej Huty „Częstochowa” np. na ulicy Korfantego.

5. Oddziaływanie na środowisko w zakresie gospodarki odpadami

Poza wykazanymi powyżej rozbieżnościami i błędami dotyczącymi rodzajów i ilości odpadów przyjmowanych do przetworzenia i odpadów wytwarzanych (brak pełnego bilansu) należy zwrócić uwagę na poniższe niedociągnięcia:

- brak na planie miejsc lokalizacji niektórych urządzeń technologicznych: np. zbiorników na odcieki, separatora, placu magazynowego na odpady przeznaczone do przetwarzania jak również placu do selektywnego magazynowania materiałów i odpadów po procesie biologicznego przetwarzania;
- brak odniesienia do wymogów ustawy z dnia 14.12.2012r „o odpadach- tekst jednolity- Dz. U. z 2013 r, poz. 21- w tym dotyczących zasad ogólnych gospodarki odpadami: ochrony życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, hierarchii sposobów postępowania z odpadami, zasady bliskości, postępowania z odpadami niebezpiecznymi;
- przywołanie w Raporcie... (str. 108- wers 6 od góry) danych dotyczących ewidencji jakościowo- ilościowej odpadów, odnoszących się do nieobowiązujących wzorów

dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów. We wrześniu 2012r. (data sporządzenia Raportu...) oraz obecnie obowiązuje w tym zakresie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 08.12.2010r „w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów” (Dz.U. nr 249, poz. 1673);

- brak zapisu o obowiązku sporządzania rocznych sprawozdań o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami, wynikających z przepisów art. 75 ustawy z dnia 14.12.2012r „o odpadach” (zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów).

6. Zagrożenie zdrowia ludzi

W rozdziale 6.7 *Oddziaływanie inwestycji na zdrowie ludzi* nie uwzględniono potencjalnego zagrożenia zdrowia związanego z emisją biologicznych aerozoli (bioaerozoli).

Emisja bioaerozoli może występować w instalacji biologicznego przetwarzania odpadów m.in. w trakcie:

- rozładunku, magazynowania, sortowania i transportu wewnętrznego,
- kompostowania w tunelach,
- przrzucania odpadów,
- magazynowania kompostu, stabilizatu i odpadów po kompostowaniu,
- załadunku kompostu i stabilizatu i ich transportu do miejsc przeznaczenia.

Bioaerozole powstające podczas biologicznego przetwarzania odpadów zawierają wirusy, bakterie, promieniowce, grzyby pleśniowe i inne grzyby oraz mikrobiologiczne produkty, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia człowieka. Mikroorganizmy te mogą pozostawać zawieszane w powietrzu przez długie okresy czasu, zachowując zdolność do życia i zarażania. Raport nie określił sposobów minimalizowania tych zagrożeń.

Nie podano również metod zwalczania (eliminowania) gryzoni i insektów. Ich obecność jest niepożądana ze względu na możliwość przenoszenia chorób, a w przypadku gryzoni również możliwość uszkodzenia części maszyn (przewodów).

7. Oddziaływanie na stan jakości gleby i ziemi

Z raportu nie wynika, czy zostaną dochowane przez Inwestora wymogi Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 09.09.2002r „w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi”, określone w Dz.U. nr 165, poz. 1359.

Inne uwagi dotyczące Raportu

Do raportu nie załączono planu sytuacyjnego z oznaczoną lokalizacją przedsięwzięcia.

Na rys „projekt zagospodarowania terenu” (zał. 1) nie oznaczono m. in. zbiorników na odcieki, separatora, dróg wewnętrznych, placu magazynowego na odpady przeznaczone do przetwarzania, placu i boksów do czasowego magazynowania kompostu, stabilizatu i odpadów po kompostowaniu, stanowiska do mycia pojazdów.

W rozdziale 2.6. podano że „w związku z uruchomieniem kompostowni nie ulegnie zmianie w sposób znaczący ilość odpadów dowożona do całego zakładu w stosunku do pierwotnie planowanej”. Nie jest to zgodne z tabelą 28, w której określono ilość odpadów przewidzianych do odzysku w kompostowni na 25000 Mg/rok, z czego jedynie 10000 Mg/rok odpadów (19 12 12) pochodzić będzie z sortowni (tabela nr 25 pkt. 25). Można więc wnioskować, że pozostałe 15000 Mg/rok (bioodpady i odpady zielone - 5000 Mg/rok oraz odpady 19 12 12 - 10000 Mg/rok) będą dowożone z zewnątrz dodatkowo. Spowoduje to zwiększenie ruchu pojazdów związanych z funkcjonowaniem zakładu.

W rozdziale 6.8. *Oddziaływanie na zabytki i krajobraz kulturowy...* nie wspomniano o pobliskiej lokalizacji Cmentarza Żydowskiego przy ulicy Złotej wpisanego do rejestru zabytków województwa śląskiego (nr A/397/86). Nie znajduje więc potwierdzenia sformułowanie na str. 8 cyt. „planowane przedsięwzięcie znajduje w znacznej odległości od miejsc lokalizacji dóbr kultury...”.

W rozdziale 2.8. *Zapotrzebowanie w media* podano „zapotrzebowanie mocy do zasilania mobilnej maszyny SM620 E Profi wraz z wyposażeniem wyniesie ok. 60 kWh, dla prasy wielokomorowej 5,5 kWh. Moc określa się w kW (kilowat), a nie w kWh (kilowatogodzina).

Poza tym podane wielkości nie korelują z podanymi na str. 95 parametrami technicznymi :

- moc prasy kanałowej 75 kW,
- moc przesiewacza bębnowego - silnik elektryczny – 55 kW.

Przytoczone na str. 89 rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie procesu odzysku R10 zostało uchylone z dniem 07 maja 2011 r i zastąpione rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie procesu odzysku R10 (Dz. U. z 2011 r. Nr 86 poz. 476).

Wnioski końcowe:

Biorąc pod uwagę podane wyżej zastrzeżenia i uwagi do treści „raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie instalacji przetwarzania odpadów o część do biologicznego przetwarzania w ramach zakładu REMONDIS sp. z o. o. przy ul. Wielkopiecowej”, oraz kolejnych pism inwestora z dnia 04.01.2013r., 04.02.2013 r. i 06.03.2013 r. sformułowano następujące wnioski:

Opis planowanego przedsięwzięcia jest niepełny i niespójny, a więc nie wypełnia wymagań art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr. 199 poz. 1227 z późn. zmianami).

Planowany proces technologiczny mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych nie jest zgodny z wymaganiami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz.U. z 2012 r. poz.1052) a w szczególności poprzez:

- niedopełnienie zapisów § 4 - skrócenie czasu biologicznego przetwarzania odpadów,
- nie spełnienie wymagań jakościowych dla stabilizatu określonych w § 6,

Opis oddziaływania na środowisko wynikający z istnienia przedsięwzięcia jest nie pełny i może budzić wątpliwości zwłaszcza w zakresie:

- oddziaływań na powietrze:
 - nie dokonano w sposób wyczerpujący oceny w zakresie emisji odorów i powodowanych uciążliwości,
 - nie uwzględniono oddziaływania na środowisko substancji emitowanych bezpośrednio do powietrza podczas procesu ładowania tuneli oraz przrzucania kompostowanego materiału,
 - nie uwzględniono oddziaływań skumulowanych z sąsiadującymi instalacjami ZE ELSEN SA, Koksowni NOWA”, Huty „Częstochowa”.
- oddziaływań na wody powierzchniowe:
 - nie podczyszczone ścieki mogą nie spełnić wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie obowiązków dostawców

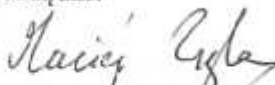
ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. z 2006 r. Nr.136 poz. 964),

- aktualnie nie ma możliwości przyjmowania ścieków z instalacji do istniejącego układu sieci ZE ELSEN SA.

- oddziaływań na wody podziemne:
 - Kompostownia jest przedsięwzięciem mogącym przyczynić się do dalszej degradacji warstwy wodonośnej GZWP 326 w wyniku zwiększenia ilości zanieczyszczeń infiltrujących do wód podziemnych, zarówno w sposób bezpośredni jak i pośredni – w wyniku zanieczyszczenia atmosfery gazami.
- zagrożeń zdrowia ludzi:
 - nie uwzględniono potencjalnego zagrożenia zdrowia związanego z emisją biologicznych aerozoli (bioaerozli) i nie określono sposobów ich minimalizowania.

Nadto należy zwrócić uwagę, że ewentualna lokalizacja kompostowni przy ulicy Wielkopiecowej 16 i związane z jej eksploatacją lokalne uciążliwości, (zwłaszcza odory i hałas), które mogą przekraczać teren należący do REMONDIS sp. z o.o., a przez to zniechęcać innych inwestorów do podejmowania nowych przedsięwzięć (związanych np. ze zwiększeniem zatrudnienia). W konsekwencji może to utrudnić dalsze zagospodarowanie terenów byłej Huty „Częstochowa”.

Sporządził

mgr inż. Maciej Zięba

Biegły- nr uprawnień 229 z dnia 18.04.2000 r.